

XXXIII. tečaj.

V Kamniku, aprilj 1916.

4. zvezek.

Pobožnosti v malem travnu ali aprilju.

Letos se razdeli mesec aprilj na dva dela; v prvem delu od začetka meseca do velike noči premišluj še Kristusovo terpljenje in smert. Obžaluj svoje grehe, ki so bili vzrok terpljenja in smerti tvojega Odrešenika, in delaj pokoro za nje. Prosi terpečega Jezusa milosti, da bi verni dobro opravili velikonočno spoved in vredno prejeli sveto obhajilo.

Veliki četrtek, petek in soboto pridno in pobožno obiskuj presveto Rešnje Telo v božjem grobu, zlasti pa veliko soboto, ko je ta dan povsod malo častivcev v cerkvi. Pri božjem grobu razodeni Jezusu vse potrebe svoje in svojih domačih, prijatelov in znancev; ne pozabi vojakov, ki bi radi osebno obiskali božji grob, pa so zaradi svoje službe zadržani. Vbogim dušam v vicah tudi lehko pomagaš, ker ako pobožno obiščeš presveto Rešnje Telo veliki četrtek in veliki petek in tam nekoliko moliš (vsaj pet očenašev, zdravamarij in slava Očetu) po namenu svetega očeta, zadobiš popolni odpustek, ako se še spoveš in obhajaš na veliki četrtek ali pa na veliko nedeljo. Za vsako drugo obiskovanje presvetega Rešnjega Telesa pa prejmeš odpustek 10 let in 10 krat po 40 dni. (Pij VII. 7. marcija 1815).

Udje tretjega reda lahko prejmejo vesoljno odvezo s popolnim odpustkom na cvetno nedeljo, vsaki dan velikega tjedna in veliko nedeljo, ako opravijo sveto spoved, pristopijo k svetemu obhajilu, (za veliki petek jim spovednik spremeni sv. obhajilo v duhovno obhajilo ali pa v kako drugo dobro delo) in molijo po namenu svetega očeta za popolni odpustek. (Manualetto del Terz' Ordine secolare di S. Fr. 1911).

Dne 4. aprila je začetek pobožnosti devetih torkov v čast sv. Antona Padovanskega.

16. aprila imaš popolni odpustek, ako ponoviš svojo redovno obljubo; zahteva se še sveta spoved in sveto obhajilo.

P. A. F.

Vaja v molitvi po zgledih svetnikov.

P. A. M.

IV. POGLAVJE.

Lastnosti dobre molitve.

Velika je moč molitve, ker se opira na obljubo božjo: Prosite in boste prejeli. Kar Bog obljubi, tudi spolni, ker je zvest v svojih obljubah in on ne more prelomiti svoje besede. Od kod pa pride to, da naše molitve niso vselej vslišane? Odgovor nam daje sam sv. Duh, ki govori po sv. aposteljnu Jakobu v sv. pismu: „Prósíte in ne prejmete, zato ker slabo prosite, da bi v svojem poželjenju zapravili.“ (Jak. 4, 3). Glejte, to je eden glavnih vzrokov, da jih toliko zastonj prosi, da njih molitve niso vslišane. Vzrok ni Bog, ki je vedno zvest v svojih obljubah, vzrok ni molitev sama na sebi, ker smo slišali, da ima tako moč, da more vse doseči; krivi smo mi sami, ker prav ne molimo, ker slabo prosimo. Pred vsem je potrebno, da prosimo za prave reči, to je, kar je Bogu v čast in nam v zveličanje.

Jezus Kristus, naš nebeški Učenik nas uči, da ne smemo preveč skerbni biti za časne reči, pred vsem in na vso moč pa moramo prositi za milost božjo in tako skerbeti najprej za svojo dušo, za večno zveličanje. „Ne skerbíte za svoje življenje, kaj

boste jedli, tudi ne za svoje telo, kaj boste oblačili . . . Išcite tedaj najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo priverženo." (Mat. 6, 25. 33). Prosimi moramo tedaj Boga za milost, da ga bomo mogli čez vse ljubiti, mu zvesto služiti, lepo kerščansko živeti in se tako zveličati. Zakaj Bog nas ni vstvaril za ta minljivi svet, temuč zato, da ga mi ljubimo, mu zvesto služimo in ga enkrat v nebesih vekomaj uživamo. Perva naša skerb, uči sv. apostelj, mora biti obrnjena na duhovne, na božje reči, na dušo in večno zveličanje. „Hrepenite po tistem, kar je zgoraj, ne pa po tem, kar je na zemlji.“ (Kol. 3, 2).

Svetniki so naši najboljši učeniki v molitvi in njih molitve najlepše ogledalo njih od sv. Duha razsvitljenega razuma in od ognja božje ljubezni vnetega serca. Kako krasne so molitve svetega kralja Davida v njegovih psalmih! Kaj lepšega, vzvišenišega in genljivišega si ne moremo misliti. To so resnično neizrekljivi zdihljaji sv. Duha. Toda skoraj vse molitve so obrnjene le na duhovne reči. Počesčenje, hvala in poveličevanje Boga, zahvala in prošnje zlasti za duhovne milosti, za spoznanje in spolnovanje božje postave, za varstvo pred sovražniki zveličanja; goreče hrepenenje po čednosti in pravičnosti. Koliko lepih molitev so nam napisali svetniki, iz katerih žari njih ljubeče serce, polne so globokih misli, svetih čustev do neskončno svetega Boga, polne hrepenenja po svetih nebesih, pa tudi polne kesanja in zaupanja v božje vsmiljenje. Seveda ne moremo vseh teh molitev napisati in bi tudi ne bilo primerno, ke bi vse brez razlike kar za njimi molili. Mnogo je takih molitev, zloženih od svetnikov, ki so bile primerne le za te od Boga tako razsvitljene in ljubljene duše. Ali iz vseh teh molitev se učimo, da nam je najprej prositi za duhovne, večne dobrate. Lepo uči sv. Tomaž Akv., ki pravi, da morajo duhovne, čeznatorne dobrate biti glavni predmet naših molitev. Zakaj edino le te dobrate nas store resnično dobre in nas vodijo k najvišji dobroti, h Bogu in večnemu zveličanju. To so dobrate, katerih ne moremo zlorabiti, ketere nas približajo našemu čeznatornemu namenu in za ketere svetniki vsaki čas prosijo. Ali pa mi prosimo vedno za take reči?! Reči moramo, da mnogi pri svojih molitvah le malo mislijo na Boga, na svojo dušo, na nebesa. To kar prosijo, so mnogokrat le posvetne, minljive reči, posvetna čast, blago in veselje, da bi mogli po svojem poželenju živeti, kaker pravi sveti apostelj Jakob. Prosimi n. pr. za bogastvo, da bi se jim posrečila kaka kupčija, da

bi dobili kako pravdo, dobro službo, da, včasih celo kar naravnost za pregrešne reči. In kedaj so njih molitve najbolj goreče? Ali ne tedaj, keder prosijo za časne reči in dobrote ali za odvernitev časne nesreče? Radi prosijo ljudje za dež ob suši in lepo vreme ob moči, za dobro letino, za zdravje, za odvernitev hude ure, potresa, kužnih bolezni. Za te reči jim molitve niso tako hitro predolge, procesije ne prepogostne, božja pota ne pretežavna. Ali smo tako goreči, keder hočemo od Boga dobiti kako milost za svojo dušo?! Ali so naše molitve tudi tako goreče, da bi mogli zmagati skušnjave, ki nas močno napadajo, da bi mogli odložiti sovraštvo, vbežati grešni priložnosti, prav obžalovati svoje pregrehe, opraviti dobro spoved, živeti čisto, ponižno, poterpežljivo in spokorno, sploh, da bi mogli Boga prav ljubiti in se zveličati?! O na te reči mnogi ne mislijo, za take milosti redko kedaj prosijo in ako sem pa tja za to prosijo, kako mlačne in raztresene so njih molitve, da ž njimi Boga bolj žalijo, kot pa časte. „To ni govorjenje, ki vsmiljenje naklanja, temuč le jezo budi in serd vnema.“ (Judit. 8, 12).

Ali se je tedaj čuditi, da Bog ne vsliši vselej naših molitev? Dober in moder oče daje svojim otrokom najraje to, kar je zanje najbolj primerno in koristno in veseli ga, če ga otroci za take reči prosijo. Praznih in ničemernih reči jim dober oče rad ne dovoli. Bog pa je naš najboljši in najmodrejši oče, kateri najbolj ve, kaj nam je zlasti v dušni prid in zveličanje. Take dušne dobrote nam on najraje dá in tudi njega veseli, ako ga zanje prosimo. Saj pravi Zveličar: „Ako vi, ki ste hudobni, veste dobre darove dajati svojim otrokom, koliko bolj bo vaš oče z nebes dal dobrega duha tistim, kateri ga prosijo.“ (Luk. 11, 13). Kako všeč je bila Bogu prošnja kralja Salomona, o kateri nam pripoveduje sv. pismo tako: „Prikazal se je Gospod Salomonu v sanjah po noči, rekoč: Prosi, kar hočeš, da ti dam. In Salomon pravi: »Ti si skazal svojemu hlapcu Davidu, mojemu očetu, veliko milost . . . in si mu dal sina, ki sedi na njegovem prestolu, kaker je denes. In zdaj Gospod Bog, si dal kraljevati svojemu hlapcu, namestu Davida, mojega očeta; jaz pa sem še majhin deček . . . Daj tedaj svojemu hlapcu podučljivo serce, da more soditi tvoje ljudstvo in razločevati mej dobrim in hudim; zakaj kedo bi mogel soditi to ljudstvo, to tvoje množno ljudstvo?«

Všeč je bila tedaj beseda pred Gospodom, ker je Salomon prosil takšnih reči. In Gospod je rekel Salomonu: Ker si prosil

te reči in si nisi prosil veliko dni, ne bogastva, ne duš svojih sovražnikov, ampak si prosil modrosti, razločevati sodbo; glej storil sem ti po tvojih besedah in sem ti dal serce modro in razumno tako, da nihče pred teboj ni bil tebi enak in tudi za teboj ne bo vstal, Pa tudi to, česar nisi prosil, sem ti dal, bogastvo namreč in slavo, da nikoger ni bilo tebi enacega mej kralji vse prejšnje dni." (III. Kr. 3, 5—13). Sv. Tomaž Akv. je v molitvi prosil za največi dar, ki si ga prositi moremo. V zamaknjenju mu je Gospod rekel: „Tomaž, dobro si o meni pisal! Kakšno plačilo si želiš?“ In svetnik je odgovoril: „Nobenega družega, o Gospod, kaker tebe samega!“

Sv. Janez od Križa je prosil za to, kar je duši najkoristniše; Bog ga je hotel poplačati za njegovo veliko delovanje v prid sv. cerkvi in ga vprašal: „Janez, kakšno plačilo zahtevaš za vse, kar si za me storil?“ Svetnik pa pravi: „Gospod, za te terpeti in zaničevan biti!“

Ako pa mi prosimo le za reči, ki vstrezajo našemu poželjenju in samoljubnosti, ali ne veljajo za nas potem besede sv. Jakoba: „Prositate in ne prejmete, ker slabo prosite, da bi v svojem poželjenju zapravili.“ Ako ne iščemo tega, kar je zgoraj, temuč le kaj posvetnega, časnega, ničemernega ali celo pregrešnega, ali naj nas potem Bog vsliši in podpira našo sprideno poželjivost? S tem pa nikakér nočemo reči, da ne smemo prositi Boga tudi za časne reči in dobrote n. pr. za zdravje, za telesu potrebne reči, za dobro letino, za odvernitev kuge, lakote in vojske, za zmago in mir. Toda to se mora zgoditi na pravi način. Sv. Tomaž Akv. uči, da morajo biti časne reči predmet naših molitev in prošenj, pa še le v drugi versti. Tako nas uči tudi sam božji Učenik Jezus Kristus, ko pravi: „Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo priverženo.“

V sv. pismu najdemo, da so Mojzes, Jozve, Judita, sestre Lazarja in mnogo drugih, prosili tudi za časne reči in so bili vslišani. Pa kedo so bili ti? To so bile svete, bogaboječe duše, ki so vedno prosile Boga najprej za duhovne darove in milosti, zato jih je pa Bog vslišal tudi, keder so ga prosile za časne dobrote. V očenašu, najlepši molitvi, nas uči naš božji Zveličar najprej moliti za to, da bi bilo posvečeno božje ime, da bi prišlo k nam božje kraljestvo, da bi se vedno in povsod zgodila božja volja, še le potem naj pa prosimo za naš vsakidanj kruh.

Drugo, na kar moramo pri naših prošnjah za časne reči paziti, je po nauku sv. Tomaža to, da pristavimo ali si vsaj mislimo, ako je to Bogu v čast in naši duši v zveličanje. Sveti Avguštín uči: „Jaz vas prosim, ljubi bratje, da ne prosite Boga za časne reči s preveliko silo in presilno željo ter ga bolj prosite za take reči, ki so v korist vaši duši, zakaj vi sami ne morete vselej vedeti, kaj je za vas resnično dobro in kaj ne. Včasih je to, kar vi mislite, da je koristno za vas, v resnici škodljivo in kar se vam škodljivo zdi, koristno. Zato Bog ne vsliši vselej vaših prošenj, ker on ve, da bi bilo to včasih za vas prej kaj slabega ko dobrega. Mnogi kličejo v svojih bridkosti, pa niso vslišani, da človek spozna, da je Bog zdravnik in da so bridkosti zdravilo v zveličanje.“ Celo prošnja, da bi nas Bog rešil hudih in sitnih skušnjav, ne zasluži, da bi bila vselej vslišana. Zakaj terpeti hude skušnjave vtegne biti človeku v veliko dušno korist, ker skušnjava sama na sebi ni greh — imeli so hude skušnjave tudi veliki svetniki — greh je le, ako se vanjo privoli. Skušnjave nas uče spoznavati našo veliko slabost, spoznavati, da vedno potrebujemo božje pomoči, nas store ponižne in nam dajo priliko si za nebesa mnogo zasluženja nabrati. To poterjuje sv. Avguštín na zgledu sv. apostelja Pavla, ki večkrat tudi ni vedel, kaj je bolj v prid njegovi duši in je zato rekel: „Mi ne vemo, kaj bi prosili, kaker se spodobi.“ (Rim. 8. 26). On sam je Boga prosil, naj bi ga rešil hude skušnjave, pa Bog, ki najbolj ve, kaj je človeku v pravo korist, mu je odgovoril: „Dovolj ti je moja milost, zakaj moč se v slabosti spopolnjuje.“ (II. Kor. 12, 9).

Prosimo tedaj Boga vselej najprej za duhovne dobrote, ki so Bogu v čast in nam v zveličanje. Keder ga prosimo za časne reči, ga moramo iz serca zahvaliti, ako nas je vslišal in te dobrote tudi prav rabiti in obračati. Ako nas pa on ne vsliši, se moramo ponižno vdati v njegovo sv. voljo, ker je tako najbolje za nas. Sv. Avguštín pravi: „Bog ne stori tega, za kar ga prosimo, ker je to v našo korist.“ Pomisliti moramo, da je za nas pogostokrat večje božje vsmiljenje, ako nismo vslišani in da tudi nam veljajo besede: „Ne veste, kaj prosite.“

Obisk na Žalah.

P. V. K.

Letošnji pustni torek je bilo, ko sem šel kmalu po obedu z dobrim sobratom gori na kamniško pokopališče. Pusto vreme, pot vlažna, tiho in samotno vse na okoli, nikjer tistega glasnega veselja, ki ga je bilo sicer ta dan vse polno. Kedo ga pogreša? Jaz prav gotovo ne, ker ne ljubim ne hrupnega veselja, ne kričave žalosti.

Pri vhodu na pokopališče se ustaviva; podoba smerti nama zeva nasproti, z metlo pometa svetni lišp, svetno bogastvo v globoko jamo, zraven nje stoji druga postava, tudi smert, ki sega sè svojo koščeno roko v rožni germ. Ne zastonj! ravno je odlomila vejico z lepim cvetom: mlado življenje je vzelo slovo od sveta. —

Ta pogled me je presunil in moje misli so šle proti našemu jugu, kjer ima smert, neizprosna smert, letos tako obilno žetev, ko padajo pod nje koso naši junaki, kaker mlada trava ob zgodnji košnji. O smert, kako si zdaj na verhuncu svoje moči! En grom, en tresk, en žvižg — in vse leži pred teboj! Ne slabotni otroci, ne opešani starčki, ne oslabei bolniki, temuč mladosti moč je zdaj v tvojih rokah; ne šteješ nič, ne prizanašaš nič, ne vprašaš nič, le moriš in moriš in moriš!

Vsem se nam že bere na obrazu, vsem gleda iz oči vprašanje: kje je konec, kedaj bo smerti dovolj? Odgovori, kedor more! —

Na pokopališču sva stopila najpervo v mertvašnico. Merlič je ležal notri v odkriti rakvi, sam je bil stari vbogi mož, nikoger ni bilo pri njem tedaj, ko sva vstopila, pretreslo me je, ko sem videl smert tako blizu pred seboj, pomolila sva in poškopila in šla na grobove najpervo naših redovnih sobratov.

Nov, mlad grob, ki v njem počiva starosta naše okrajine p. Rudoljf Dolinšek, pokaže mi moj tovariš, za tem grobova dveh klerikov; nedolžnega Inocencija in pohlevnega Pacifika, mej njima grob dobrega starčka p. Teodorika. Vse štiri sem poznal, dva veliko starejša, dva precej mlajša od mene; smert hodi svoja pota in ne vpoštevà človeških računov. Blager mu, kedor ima v sebi

izredno moč in od Boga posebno milost, da še živ umerje svetu, njemu je smert lažja, nedopovedljivo lažja ko vsem drugim, bogatim in vbogim, ki imajo kaj in ki nič nimajo. Tudi na prazni nič se vbogi lahko naveže.

Šla sva dalje in obstala ob grobu našega pesnika Medveda. Rojen v Kamniku, prav, da počiva v domači zemlji na Žalah. Žalost in veselje se me je lotilo ob enem, ko sem zagledal ta grob. Žalost, da smo tako zgodaj zgubili nadarjenega moža, veselja pa nisem mogel prikriti nad lepim spominikom, ki mu krasi grob. Mnogi bi bili morda želeli drugačen spominik, morda bolj veličasten, bolj bliščeč, če ne celo bolj kričeč, meni, in gotovo še marisikomu, bolj ugaja skromna priprostost, ki se ne vsiljuje, ne kriči, temuč mirno čaka: tukaj sem, kedor hočeš, poglej me! Mnogim seveda spominik ne more biti umljiv, ker ne poznajo starega bajeslovja, ki so iz njega vzete osebe, predstavljajoče pesniško nadarjenost rajnega. Izdelane so pa ravno te bajeslovne osebe silno lepo in z veliko natančnostjo, tako da smemo po pravici veseli biti in Boga zahvaliti, ker je to lepo delo zveršil domačin, ki ga nam je pa, žal, tudi vzela vojska.

Domovina, ljuba domovina, moli, plakaj, moli!

Še pri enem grobu sva se vstavila, ki v njem počiva meji svojimi visok vojaški dostojanstvenik. To ni navaden grob, temuč lična kapelica, ki v njej zamišljen stoji iz kamena izklesan rimski vojak, na erdečem marmorju pa bleste v zlatu paganskega pesnika terde besede:

Sed omnes una manet nox
et calcanda semel via leti.*

(»Vse pa čaka ena noč in enkrat
je nastopiti pot smerti.«)

Molče sva šla nazaj ob grobovih, pogled je obstal le še ob enem, ki ga ugledna kamniška družina s toliko ljubeznijo goji, to ni grob, prekrasen vert je poln spomladanskih cvetlic, darovanih ljubim rajnim.

Naenkrat se mi vstavijo moje misli: kaj je denes? Obletnica, žalostna obletnica pogrebne slovesnosti rajnega dobrega p. Bazilija, ki počiva daleč od tukaj na goriškem pokopališču. Kakšen je neki zdaj tvoj grob? Kedo ga neguje, kedo zanj skerbi?

* Horacij I, 28.

Odšli so, ki so te ljubili, odšli pregnani toliki in toliki, ki so bili polni spoštovanja za te. Morda ti je sovražna granata razkopala in oskrunila grob tvojega počitka, ali vendar: blager ti, ki si zatisnil svoje oči, preden je prišla tolika nesreča nad Gorico, nad ljubo Kostanjevico! S kakšnim srcem bi bil gledal strašno razdejanje, s kakšnim srcem bi bil zapustil ljube kraje?! Blager se tebi, ki spiš in počivaš! Nam živim je le Bog pomagal, da smo mogli prenašati dokaj časa gorje, da nam niso zastala serca od bolesti, ko smo gledali, kako je razpadalo — kamen za kamenom — veličastno svetišče svetogorsko, kaker zadet orel je obležalo v razvalinah verh gore.

Če je bilo svetogorsko svetišče kaker orel visoko nad nami, tedaj je lična cerkvica kostanjeviška bel golobček, ki se prijazno ozira proti goriškemu mestu. Gorje, tudi golobček že kervavi in nihče ne ve, ali ne bo šel tudi on za orlom v smert.

Dobri Bog! Če terjaš žrtev, vzemi mene in prizanesi naši cerkvici, zaderžuj roko sovražnikovo, vzemi moč njega orožju!

Zapustila sva prijazno pokopališče in pri izhodu sem se še ozerl na podobo Lazarjevega obujenja. Kolika tolažba! Kako lepa prihodnjost se odpre pred menoj: trume romarjev se verste po malem hribčku, ki se počasi vzdiguje proti Kostanjevici. Vesela je njih hoja, vesel njih korak, vesela beseda, ki prihaja iz njih ust: beseda zahvale, da je odšel sovražnik, da so odperta naša svetišča, da je odperta pot vanje.

O, koliko bo tedaj rok skerbnih, da se zacelijo rane belemu golobčku verh našega grička, da bo vstal pomlajen, poživljen, prerojen! Koliko bo skerbnih rok, da se vzdigne iz razvalin slavno svetišče svetogorsko, da zopet razprostre mogočni orel svoje veličastne peruti!

Blager mu, kedor bo vse to dočakal!

Priročna knjiga sv. Leonarda Portomavriškega.

P. A. F.

§ 4.

Kako treba biti pri sveti maši.

Ne vem, kaj misliš o prevzvišeni daritvi svete maše; vsaki dan si pri sveti maši, ali pa tudi veš, kaj pomeni ta čudovita daritev? Znano ti mora biti, da so v stari zavezi Bogu darovali vole, jagnjeta in druge živali, pri tej daritvi svete maše se pa daruje Bogu pravo Telo in prava Kri Jezusa Kristusa, našega Gospoda, njegova duša, njegovo božanstvo, ves Jezus, pravi Bog in pravi človek, in se opravlja isto dejanje, katero je bilo opravljeno na Kaljvariji samo s tem razločkom, da se je tam resnično prelila predraga Kri, tu pa ne, temuč samo skrivnostno. Ke bi bila pričujoča na Kaljvariji takrat, ko se je Bogu darovala ona velika žertev, s kakšnimi občutljaji bi bila pač pričujoča pri onem svetem prizoru, kako pobožno in sè solznimi očmi! Kje imaš vero? Ali se morebiti ne ponavlja na naših altarjih ravno to, kar se je takrat na Kaljvariji darovalo? Zraven tega pomisli še, da je pri sveti maši poglavitni duhovnik Jezus, ki se po mašniku vsega daruje presveti Trojici. Rekel sem, poglavitni duhovnik, glede na to, da ni on sam, temuč na neki način so duhovniki vsi, ki so pri sveti maši, ker mu v duhu pomagajo opraviti daritev. Zato reče mašnik, ko se oberne proti ljudem: *Orate fratres, ut meum et vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem: Molite, fratje, da bo moja in vaša daritev prijetna Bogu Očetu vsemogočnemu.* Iz tega lahko spoznaš, da, čeprav je on glavna oseba, vender vsi pri sveti maši pričujoči ž njim opravljajo to veliko daritev. Tako opravljaš na neki način mašnikovo službo, keder si pri sv. maši. Kaj boš rekla zdaj? Ali se boš še prederznila mej sveto mašo sedeti, šepetati, dremati? Boš li pričujoča z raztresenim duhom, zadovoljna, ako poveršno izmoliš nekatere ustne molitvice? Daj, prebudi se že enkrat, ker je to moje najpoglavitniše opominjevanje, katero ti podajam na teh listih. —

Ako hočeš biti nadalje s koristjo pri sveti maši, moraš vedeti, da imamo po nauku svetega Tomaža vsi štiri velike dolgove pred Bogom. Pervič smo ga dolžni hvaliti in častiti zaradi njegovega neskončnega veličastva, kateremu gre neskončna ljubezen in neskončna hvala. Drugič smo mu dolžni dati zadoščenje za toliko svojih storjenih grehov. Tretjič ga moramo zahvaliti za toliko dobrot, ki nam jih je podelil. Četrtič pa je naša dolžnost, da ga prosimo ko delivca vseh milosti. Glej, to je najlažji in najkoristniši način biti pri sveti maši. Skerbi tedaj, da boš v tem času poplačala Bogu te velike dolgove. Kako pa moreš to storiti, glej poraben način!

Nezmotljiva resnica je, da pri sveti maši naš dobrotljivi Jezus z dejanjem neskončnega ponižanja časti in moli presveto Trojico in se za nas pred njo ponižuje; ker pa ni samo človek, temuč tudi pravi vsemogočni in neskončni Bog, zato pa s tem poniževanjem daje celi presv. Trojici neskončno čast in poveličanje, ker mu pa pomagamo opravljati to veliko daritev, zato tudi mi po njem neskončno poveljučujemo in častimo Boga. O kako velikanska reč! Naj povem še enkrat, ker mi je zelo na sčrcu, da to dobro razumeš. Da, da, keder smo pri sveti maši, skazujemo Bogu neskončno čast in poveličanje. Tu ostermi in premišluj, da keder si pri sveti maši, Boga bolj častiš kaker vsi angelji, vsi svetniki in vsi blaženi duhovi skupaj v nebesih, ker so nazadnje venderle priproste stvari in zato je tudi njihovo češčenje omejeno, končno. Pri sveti maši pa se ponižuje Jezus, in njegovo poniževanje ima neskončno zasluženje in vrednost, in zato je poveličanje in čast, katero mi Bogu dajemo s tem, da smo pri sveti maši, neskončna čast, neskončno poveličanje. Kako dobro tedaj moremo plačati Bogu ta veliki dolg, keder smo pri sveti maši. Mari se boš zdaj še upala reči: e kaj bo to, ena maša več, ena maša manj; oj grozna slepota!

Drugi naš dolg, katerega imamo pri Bogu je ta, da moramo zadostiti božji pravici za toliko storjenih grehov. O kako nezmeren je ta dolg? Eden sam smertni greh toliko tehta na tehtnici božje pravice, da ga ne odtehtajo dobra dela vseh mučencev in vseh svetnikov, ki so bili, so in bodo. In vender moreš sè sveto daritvijo maše popolnoma do pičice zadostiti za vse storjene grehe. Da boš umela, kako zelo imaš biti hvaležna Jezusu, misli: dasiravno je bil on razžaljen, vender ni bil še zadovoljen s tem, da je zadostil božji pravici za nas na Kaljvariji,

temuč dal nam je in nam še zmirom daje ta način zadostovati pravici božji z daritvijo svete maše. Zakaj pri sveti maši se ponavlja ravno tista daritev, katero je že daroval Jezus svojemu večnemu Očetu na križu za grehe vsega sveta; ravno tista božja Kri, katero je že prelil za odrešenje človeškega rodu, se obrača in daruje posebno pri maši za grehe teh, ki so pričujoči pri tako trepetanja polni daritvi.

Če je tako, mi boš rekla, zadostuje biti pri eni sami sveti maši za poplačanje največih dolgov, ketere imamo pri Bogu zaradi toliko storjenih grehov, ker je sveta maša neskončne vrednosti in ž njo dam Bogu neskončno zadoščenje. Počasi, prosim: dasiravno je sveta maša neskončne vrednosti, vender moraš vedeti, da jo po nauku svetega tridentinskega zbora Bog sprejema v omejeni in določeni meri, bolj ali manj kaker je večja ali manjša priprava tega, ki jo naroči ali je pri daritvi. Ker pa ne vemo načina in mere, s katero jo Bog sprejema, bo vedno bolje naročiti ali biti pri mnogih svetih mašah in opravljati še veliko pokore. Res je sicer sveta maša najpoglavitniše, najbolj zdatno in zadostilno izmed vseh dobrih del, ketere moreš izverševati, ker ž njo samo daš Bogu večje zadoščenje glede na daritev, kaker vsi mučenci sè svojo kervjo in vsi spokorniki sè svojo ostrostjo. Mari mi boš zdaj še rekla: ena maša več ali manj, to nima dosti v sebi? Prosim te, vzbudi se in razumi to veliko resnico. Čim pri več mašah boš pričujoča, tim prej boš zadostila božji pravici za toliko storjenih svojih grehov.

Tretji dolg je zahvaljevati Boga za neskončne dobrote, ketere nam je podelil. Deni na eden kup vse darove in milosti, ketere si prejela od Boga; toliko dobrot in milosti; duša in telo, čuti in zmožnosti, zdravje in življenje, tudi življenje Jezusa njegovega Sina in smert sama, katero je preterpel za nas vse, množi čez vso mero veliki dolg, keterega imamo pri Bogu. In kako ga bomo mogli zadosti zahvaliti? Glej način! S to veliko daritvijo svete maše, ki se imenuje evharistična, to je zahvalna za milosti. S to samo damo Bogu enakovredno povračilo za vse, kar nam je dal, ali nam more dati in ga popolnoma zahvalimo za vse dobrote, ketere smo prejeli od njega. O draga sveta maša! O draga sveta maša!

S tem pa ni še pri koncu prevelika vrednost in cena daritve svete maše, ž njo moremo plačati še četerti dolg, keterega imamo pri Bogu namreč, da ga ponižno prosimo novih mi-

losti. Saj veš, kako si vboga na duši in telesu, in kako ti je potrebno zatekati se h Bogu, da te varuje in ti na pomoč pride vsaki trenotek, ker le od njega izvirajo in prihajajo vse naše časne in večne dobrrote. Na drugi strani pa, s kakšnim duhom in s kakšnim srcem si boš upala prositi novih dobrot, ko veš, kako si mu bila nehvaležna za toliko podeljenih milosti, ko si celo iste milosti v to obračala, da si ga žalila? Vender ne boj se, oserči se, če tudi ne zaslužiš novih dobrot, saj jih je zaslužil za te dobri Jezus, ker je zaradi tega hotel biti miroljubna žrtev, to je prosivna daritev pri sveti maši, da nam ž njo zadobi vse, česar potrebujemo. Da, da! pri sveti maši naš dragi in ljubeznivi Jezus kaker prvi in najvišji duhovnik priporoča Očetu naše potrebe, za nas prosi in nas zagovarja. Ako bi mi vedeli, da se nam pridruži mogočna Devica in z nami prosi večnega Očeta milosti, ketere želimo, kako bi zaupali, da bomo vslišani! Kako zelo moramo tedaj upati in se zanašati še le, ko vemo, da pri sveti maši sam Jezus za nas prosi, za nas daruje svojo predrago Kri večnemu Očetu in je naš zagovornik! O blažena sveta maša, ki je rudnik vseh naših dobrot! Ali boš še rekla, (zopet ponovim), ena maša več ali manj, kaj je to? O kako zaslepljeno si do zdaj živela! Koliko svetih maš si zanemarila v življenju! in zato koliko zakladov duhovnih in časnih milosti si zgubila! Ne bodi več tako slepa, temuč odloči se biti pri tolikih mašah, koliker le moreš in na dostojen način. Ako hočeš kak poraben in pobožen način biti dobro pri sveti maši, glej ga tu!

Misli si, da si ti oni dolžnik evangelijski, ki je bil dolžan deset tisoč talentov, in da slišiš božjo pravico, ki ti pravi: „plačaj, kar si dolžna!“ Da boš mogla plačati te štiri velike dolgove, prosi, da naj vsaj toliko počaka, koliker treba, da si pri sv. maši; zakaj že veš, da bo takrat Jezus popolnoma plačal ves tvoj dolg. Sveto mašo razdeli v štiri dele tako-le:

V prvem delu, od začetka do evangelija, se ponižaj z Jezusom in v globoki ponižnosti premišluj svojo ničnost. Pripoznaj odkritoserčno, da si najvbožniša stvar pred tako neskončnim veličastvom božjim in v tej znotranji in tudi zunanji ponižnosti, ker moraš biti spodobno in skromno pri sveti maši, reci:

O moj Bog, molim te in pripoznavam za svojega Gospoda in gospodarja svoje duše. Pripoznavam, da je od tebe vse to, kar sem in kar imam. Ali ker zasluži tvoje najvišje veličastvo

neskončno čast in vdanost, jaz sem pa siromak in nikaker ne morem plačati tolikega dolga, zato ti darujem ponižnost in vdanost, katero ti skazuje Jezus na aljarju; kar Jezus dela, to mislim tudi jaz storiti; ž njim se ponižujem pred tvojim veličastvom. Molim te ravno v tisti ponižnosti, katero ti skazuje Jezus. Serčno se veselim, ker ti daje zame ljubeznivi Jezus neskončno čast in poveličanje.

Obujaj mnogo takih dejanj, in naj te ne skerbi, da bi molila z ravno temi besedami; poslužuj se tistih besed, ketere ti bo pobožnost obujala. O kako dobro boš plačala tako svoj prvi dolg!

V drugem delu, od evangelija do povzdigovanja, boš poplačala svoj drugi dolg: premisli na kratko svoje velike grehe in videla boš svoje veliko zadolženje pri božji pravici; potem reci s ponižnim srcem:

Glej, o moj Bog, jaz sem tista izdajavka, ki sem se tolikokrat vzdignila zoper tebe. Sè žalostnim srcem studim in čez vse sovražim vse svoje velike grehe; zanje ti darujem tisto zadoščenje, katero ti daje Jezus na aljarju. Darujem tudi vse Jezusovo zasluženje, Jezusovo Kri, vsega Jezusa, Boga in človeka, ki se za me zopet daruje kaker žrtev; in ker je moj Jezus na tem aljarju moj srednik, moj zagovornik in sè svojo predrago Kervjo prosi za me odpuščenja pri Tebi, se združim z glasovi te predrage Kervi in te prosim vsmiljenja za toliko mojih velikih grehov. Vsmiljenja te prosi Jezusova Kri; vsmiljenja te prosi moje žalostno serce. O moj ljubi Bog, ako te ne ganejo moje solze, naj te ganejo dihljaji mojega Jezusa. Zakaj ne bi mogel on doseči za me na aljarju tistega vsmiljenja, katero je dosegel na križu za ves človeški rod?! Da, upam, da mi boš odpustil zaradi te predrage Kervi vse moje velike grehe, ketere bom obžalovala do zadnjega dihljaja svojega življenja.

Na to obujaj velikokrat to pravo kesanje in bodi zagotovljena, da boš na ta način popolnoma poplačala vse svoje dolgove, ketere si naredila pri Bogu s tolikimi svojimi grehi.

V tretjem delu, od povzdigovanja do obhajila, premišljuj tolike in tako velike dobrote in v zameno daruj Bogu dar neskončne vrednosti, Telo namreč in Kri Jezusa Kristusa in povabi tudi vse angelje in svetnike, naj zahvalijo Boga zanje namestu tebe, s temi ali podobnimi besedami:

O moj preljubezni Bog, tu sem, z navadnimi in posebnimi dobrotami obložena, katere si mi vže dal, in katere si mi pripravljen dajati zdaj in v večnosti. Vem, da je bilo tvoje vsmiljenje z menoj neskončno in je še, vendar sem pripravljena poplačati vse, do zadnjega vinarja in zato glej, to božjo Kri, in to predrago Telo, to nedolžno klavno daritev, to ti darujem po mašnikovih rokah iz hvaležnosti in v povračilo. S to daritvijo, katero ti darujem, resnično morem zadosti poplačati vse, kar si mi podelil. Ta dar je neskončne vrednosti in velja več kakor vsi darovi, katere sem prejela, katere prejemam in jih bom še prejela od tebe. O sveti angelji in vsi sveti duhovi, pomagajte mi zdaj, da bom zahvalila svojega Boga; v zahvalo za toliko milosti darujte mu ne samo te, ampak vse sv. maše, ki se zdaj opravljajo po vsem svetu, da popolnoma povernem njegovi preljubezni dobrotljivosti tolike milosti, katere sem od njega prejela in katere mi hoče dajati zdaj in na veke vekov. Amen.

O kako draga bo našemu dobremu Bogu taka, priserčna zahvala! Kako mu bo zadostila samo ta daritev, ki velja več kakor vse druge daritve, ker je neskončne vrednosti.

V četrtem delu, od obhajila do konca, velikodušno prosi Boga milosti in vedi, da tudi Jezus prosi za te, ko je s teboj združen. Zato razširi svoje serce in prosi, pa ne malovrednih reči, temuč prosi velikih milosti, ker je tudi velika daritev njegovega božjega Sinu, katero mu daruješ in zato reci s ponižnim srcem:

Moj ljubi Bog, dobro vem, da nisem vredna tvojih milosti; priznavam svojo nevrednost in da ne zaslužim vslišana biti zaradi toliko in tako velikih grehov. Kako pa bi ne mogel vslišati svojega božjega Sinu, ki na tem altarju za me prosi in ti za me daruje svoje življenje in svojo Kri? O moj preljubezni Bog, vsliši prošnje tega mojega velikega priprošnjika; zaradi njega mi daj vse milosti, katere veš, da so mi potrebne za moje večno zveličanje. Zdaj si pač upam prositi odpuščenja vseh mojih grehov in za milost stanovitnosti v dobrem do konca. Da, moj Bog, prosim te sè zaupanjem na prošnje svojega Jezusa vseh čednosti v najvišji stopinji in za vse zdatne pripomočke, da bom mogla biti v resnici sveta. Prosim te, spreoberni vse grešnike in zlasti tiste, ki so po kervi moji bližnji; prosim te duha velike pobožnosti za svoje sestre; vse naredi svete, da bo ta moj sa-

mostan (hiša) pravi raj veselja za te, za nas vse pa prava šola čednosti. Amen.

Le prosi, prosi za se, in za svoj samostan (hišo), za vso cerkev; prosi pa z velikim zaupanjem, in bodi si svesta, da bodo vslišane tvoje prošnje zedinjene z Jezusovimi prošnjami.

Reci mi zdaj, če bi bila do zdaj pri vseh mašah tako, s kolikimi zakladi bi obogatila svojo dušo! O koliko si zgubila, ko si se mej mašo ozirala in gledala, gdo je prišel in gdo gre iz cerkve; neketerikrat si tudi šepetala in dremala; ali kar je še slabše, k večemu si zmermrjala nekatere ustne molitve. Ne pravim, da ne smeš mej mašo opravljati ustnih molitev, ali če hočeš, da bo za te sv. maša koristna, ravnaj se po rečenem načinu. Tisti čas pa, ko z jezikom opravljaš ustne molitve, skerbi, da boš tudi s srcem Bogu poplačala one štiri dolgove. Bolje bi bilo za te, če bi ne imela z drugimi rečmi opraviti, temuč bi zbrana samo na to mislila, ker si v resnici pri oni veliki daritvi, ki je bila opravljena na Kaljavariji; zakaj v resnici je ravno tista, popolnoma tista daritev. Kar bi tam delala, delaj tu mej sv. mašo. Ne upaj se mi zopet reči: ena maša več ali manj, na tem je malo ležeče.

Naposled nočem škodovati tvojemu redovniškemu stanu; opominjam te, da ob delavnikih nigdar ne opusti svete maše z izgovorom, da še za vsa svoja opravila nimaš dovolj časa. Na to bi odgovoril, opusti toliko pogovarjanja, opusti pripravljanje toliko sladčic, ki bodo grenke za dušo, če jih boš drugim podarila. Opusti toliko ničemernih opravkov, bodisi za posvetne neveste bodisi v pomoč sorodnikov, pa ti ne bo manjkalo časa po sveti maši opraviti svoja dela. Gdo je bil bolj obložen z opravili kaker sveti Tomaž Akvinski, ki je z lastno roko spisal toliko del v slavo božjo, in vender ni bil zadovoljen, ako ni bil po svoji maši še pri dveh drugih.

Ta paragraf končam s tem, da te prosim v tvojo korist: ako ljubiš svojo dušo, bodi pri toliko svetih mašah, koliker moreš, in bodi tako kaker sem zgoraj svetoval. Skerbi tudi, da se bode bralo v tvojem samostanu mnogo maš, in ako ti ostane kaj denarja, porabi ga z dovoljenjem svoje predstojnice, da se bodo brale svete maše v tvoji cerkvi, in bodo imele redovnice priložnost biti pri sveti maši. Zjutraj, ko obujaš dobri namen z ono molitvico „Moj večni Bog“ itd., da bi bila zaslužljiva vsa

tvoja dobra dela tega dne, obudi tudi namen in veliko hrepenenje biti pri vseh svetih mašah, ki bodo po vsem svetu denes opravljene in jih daruj Bogu v štiri zgoraj imenovane namene. Prosim te, nigdar ne pozabi vsako jutro obuditi tega dobrega namena in darovanja, kar bo zelo koristilo tvoji duši.*

Zakaj nam je Bog dal življenje?

Nepregledna in mnogoštevilna so bitja v stvarstvu. Čeprav presega njih število milijone, vendar vidi oko vsevednega Stvarnika vse stvari žive in mertve, razumne in nerazumne. Četudi je njih množina velika in raznolična, so vkljub temu vsa bitja vrejena po gotovih zakonih v sebi in mejsebojnem razmerju. Ako opazujemo stvari in njih delovanje, vidimo, kako služijo nižja bitja višjim, in vsa vidna bitja zdaj posamezno, zdaj skupno pervencu vsega stvarstva na zemlji: človeku. S tem pa narava še ni dosegla svojega namena. Saj vemo, da je nerazumna narava veličasten tempelj, katerega si je zgradil večni Stvarnik, da vzbuja in razodeva vedno ter povsod misli na sebe. Vemo, da je narava čudoviten, tih slavospev, katerega poje vesoljni svet, katerega prepevajo milijarde zvezdic svojemu Bogu. — „Po vsi zemlji“ — tako poje kraljevi pevec (Ps. 18, 5) — „se njih glas razlega in njih besede do konca sveta.“ — „Sonce in luna, poveljučujte Gospoda! — Zvezde na nebu, poveljučujte Gospoda! — Mraz in vročina, poveljučujte Gospoda! — Rosa in slana, poveljučujte Gospoda! — Led in sneg, poveljučujte Gospoda! ...“ (Dan. 3, 62 nsl.) To je tista velika hvalna pesem, ki so jo na glas zapeli trije mladeniči v ognjeni peči, katera pa se že stoletja in tisočletja tiho in skrivnostno dviga od zemlje proti nebu. Vesoljni svet je takorekoč daritveni altjar, katerega si je sezidala božja vsemo-gočnost, na katerem gori ter plamti dan in noč daritev češčenja vesoljstva. Milijoni glasov, pa vsi združeni v lepo enoto, od Se-

* Glej kratek nauk o vzvišenosti, potrebi in koristi svete maše. Spisal sv. Leonard Portomavriški v »Cvetju« 10. tečaj.

rafina, ki gleda obličje božje, do zadnjega červička, ki si dela pot v mehki zemlji, vsi kličejo in molijo: „Njemu, ki sedi na prestolu in Jagnjetu, bodi hvala in čast, in slava, in oblast vekomaj in vekomaj.“ (Skriv. Razod. 5, 13).

Rekli smo, da služijo vse stvari na zemlji pervencu vidnega stvarstva, človeku. S tem pa še ni izčrpan namen narave. V živih podobah, oblikah in slikah razodeva človeškemu duhu večne misli, ketere je Stvarnik v njo položil. V vsako stvarco je vtisnil neskončni Bog svoje sledove. Lepota narave je odsev večne božje lepote, njene dobrine so žar božje neskončne dobrote. Tako vodi vesoljstvo v vsaki svoji stvari h Bogu in najde v tem svoj vzvišeni namen. Človek, ki razume to tiho božje razodenje, oznanjuje božjo velikost in moč, modrost, veličanstvo in ljubezen. — Tako vidimo, da ima vsaka stvar zemlje, ne v sebi, ampak zunaj sebe, ali prav za prav nad seboj v višjem bitju svoj namen in končno svoj zadnji cilj v Bogu. Ali naj bi bil edinole človek, kralj in gospodar sveta, človek, v katerem imajo vsi zakoni svojo dovršenost, izuzet od te splošne postave? Ali naj bi imel on edini v sebi, ali v stvareh, nižjih od sebe, svoj zadnji namen? Pravim, v stvarjenih bitjih nižjih od njega, pa naj bi bil tudi vesoljni svet zè vsem svojim bogastvom!

Nikaker ne! „Služim svojemu Bogu,“ tako nam pripoveduje sonce sè svojimi prvimi jutranjimi žarki. Sonce, povej nam, kje stojiš sedaj? „Ravno na tistem prostoru,“ tako nam odgovarja, „kaker pred tisočletji v isti minuti in istem letnem času.“ — „Služim svojemu Bogu,“ tako kliče zadnji žarek zahajajočega sonca, ki vtone v zapadnem morju. „Služi svojemu Bogu!“ Ti zapovedi pokorne se lesketajo zvezde v jasnih nočeh. Zato rosi nebo, zato zeleni zemlja, zato rodi polje. Človek, ali ti je dal Bog razum in prosto voljo samo zaradi tega, da bi ga žalil? Ne! Zakaj, kaker služijo vsa bitja od mrtve stvari do čudovitega vstroja človeškega telesa višjemu namenu, prav tako mora imeti tudi človek, ne v sebi, ampak izven sebe, da, nad seboj v nekem višjem bitju primerni zadnji cilj in namen. Ne v stvarstvu, ampak zunaj sveta, ne v končnem in minljivem, ampak v neskončnem in neminljivem, ne v vstvarjenem bitju, ampak v svojem Stvarniku, v svojem izvoru, v Bogu, ki je največa dobrota, more najti svoj zadnji namen, svoj pravi mir, svojo resnično in popolno blaženost.

Te resnice nam ne poterjuje samo razum, temuč tudi božje razodenje: „Jaz sem Gospod, tvoj Bog! Ne imenuj tujih

bogov zraven mene" (2. Mojz. 20, 2. 3). To temeljno zapoved, katero je dal Bog ko podlago vseh drugih zapovedi izraeljskemu narodu, je poterdil ustanovitelj nove zaveze Jezus Kristus, ko je rekel satanu-skušnjavcu: „Pisano je: Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi" (Luk. 4, 8). Tedaj mora človek, obdan z razumom in prosto voljo služiti Bogu, ko zastopnik vsega vidnega stvarstva, za vse stvari in v imenu vseh. Človek, središče vseh vidnih bitji, mora za vse in v imenu vseh poln spoštovanja pripogibati kolena pred neskončnim veličastvom Boga, ki vse ohranjuje in živi. Ako bi hotel človek molčati in tega namena ne izverševati, potem bi, kaker pravi Kristus sam, kamenje govorilo in vpilo.

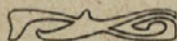
Ali bomo še v dvojbi z ozirom na svoj zadnji namen? Kedo nam more boljše pojasniti cilj izstreljene pušice, ako ne streljec? Kedo nas more bolj jasno podučiti o namenu posode, ako ne lončar, ki jo je naredil? Kedo nam more bolj natančno naslikati določbo poslopja, ako ne načert mojstra, ki ga je zveršil? In kedo nam more podati nezmotljivo razlago o namenu človeka, ako ne Bog, njegov začetnik? Kedo nas more boljše podučiti o namenu stvari, ako ne njen Stvarnik? In on govori o človeku pri preroku Izaiju (43, 7): „H svoji časti sem ga vstvaril in naredil.“ V modrem Sirahu pa beremo (17, 5—8): „Dal jima je (Adamu in Evi) pamet, in jezik, in oči, in ušesa in serce, da sta mislila, in napolnil ju je z modrim naukom. Vstvaril jima je učnost duha, z občutljivostjo je njuno serce napolnil in jima pokazal dobro in hudo. Njegovo oko je čulo nad njunim srcem, in pokazal jima je veličastvo svojih del, da bi njegovo sveto ime čistila, in hvalila njegove čudeže in oznanjevala njegova velika dela.“ — Bog je imel torej s človekom, ko ga je vstvaril, povsem drugačen namen, kakeršnega ni imel z nobenim drugim vidnim bitjem. Človek naj svojega Stvarnika spoznava in naravnost poveljuje, naj ga ljubi in mu služi, da se bo zveličal. Poveljuje pa Boga, ako ga pripozna in ljubi; skazuje mu svojo ljubezen, ako mu služi; služi mu, ako derži in spolnjuje zapovedi, ki mu jih je dal.

O kako velik, vzvišen in časten namen! Vstvarjeni smo od Boga in za Boga! — Ozrmo se v mogočno drevo. S svojimi koreninami je globoko zaraščeno v zemljo. Svoje vitko deblo in svojo bogato krono, obraščeno s zelenim listjem dviga prosto proti nebu in jo mogočno ziblje v žarkih sonca v prostem ozračju.

Tako stoji tudi človek v svetu. Sè svojimi nogami se dotika zemlje, v pokončni postavi pa dviga svojo glavo proti nebu. Živi in dela na zemlji, toda v čast in slavo božjo. Živi v času, toda za večnost. Prebiva na svetu, tu ima svojo domovino, svoj dom, svojo hišo in svoje posestvo, tu ima službo, trgovino in poklic, pa le za nekaj časa. Svojo pravo domovino ima daleč nad zemljo, vzvišeno nad čas in prostor. Živi in vmerje. Da, vmerje. Preminejo njegove telesne moči. Ali popolno človek ne more vmreti, saj nima samo telesa, ampak tudi nevmerjočo dušo, in prav zaradi tega nima svojega zadnjega cilja tukaj na zemlji, temuč nad zemljo. „Nebo je za človeka,“ pravi učeni Laktancij, „in človek je za nebo določen; zato je Bog vstvaril najprej nebo in zemljo in potem šele človeka . . . Nebo je plačilo! Ono srečno bitje pa, katerega čaka to plačilo, je človek; obojno (nebo in človek) je vstvarjeno, da bo enkrat skupno združeno.“

Neki rimski cesar je imel krasnega in popolnoma krotkega jelena. Ker je bil ljubljeneц vladarja, so ga v cesarski palači redili. Vsaki dan se je proti večeru povernil iz lepih senčnatih gozdov. V skerbi, da ga ne bi v gozdovih preganjali, mu je dal vladar okolo vrata priterditi zlato ovratnico z napisom: „Ne doteknite se me, zakaj last sem cesarja.“ — Od Boga izhajamo, last božja smo. Zaznamoval nas je Vsemogočni sè svojo podobo. Naša duša in njene zmožnosti, naše telo in njegovi čuti nosijo sledove Boga-stvarnika. Na celem našem bistvu se lesketa napis: „Ne doteknite se me, zakaj last sem samega Boga!“ Nikedar ne pozabimo te resnice, zlasti ne ob dnevu skušnjav, da bomo zmiraj zvesti ostali svojemu Gospodu in Bogu!

P. G. R.

Naš sv. oče.

P. G. R.

Sedanja svetovna vojska je jasno pokazala, da brezverstvo, ki se je vedno bolj širilo mej narodi, ni zmožno dati človeštvu trajnega miru. Še pred par leti so v Bazelu v Švici zborovali socijalni demokratje vseh deželâ in rotili kneze in ljudstva, naj vzderže svetovni mir. Katoliški cerkvi so takrat odrekli pravico

mirovnega posvetovanja, da, celo zasramovali so jo, češ, da je ona edina kriva vseh nemirov. To delo, ki so je začeli nasprotniki vere Kristusove, se še denes nadaljuje. Prostožidarski list „Popolo d' Italia,“ ki izhaja v Milanu, je meseca januarija letošnjega leta sramotil papeža ko zastopnika mirovne misli. „Samo-zavestni Francozi — tako piše — bodo prišli v Vatikan in njih s kervjo oblite noge bodo stopile na svete stopnice.“ — „Ljudstvo ne mara pobožnosti papeža in se pred njim ne klanja.“ — „Današnji dan je meč bolj svet ko križ. Satan, strašni, se zopet poživilja v plamenu in stopa sè svojo peto na znamenje podložnosti brez prostosti (t. j. na papeža), ki ni zmožno in noče sè slabotnimi braniti slabotne. In mi kličemo s pagani: Živel satan, osvoboditelj!“

Zares, le satan je mogel narekovati take besede in le satansko hudoben človek jih je mogel zapisati. Kako velik stoji pred nami, vkljub vsem nasprotnikom in sovražnikom katoliške cerkve, namestnik Kristusov in poglavar vseh katoličanov — sv. oče. Dvakrat je v slovesnih pismih in govorih prosil ljudstva in njih vladarje, da bi se spravili, neštetokrat je že dvignil svoj glas in ko vidni poglavar kraljestva miru opominjal vernike, da naj bi svoje molitve združili z njegovimi molitvami in sprosili nesrečnim narodom resnično spravo. Svoje mirovno delovanje so sv. oče zopet dokazali v pismu, naslovljenem na njihovega generalnega vikarja kardinalja Pompili v Rimu; to pismo se glasi:

„V strašnem sporu, ki terga Evropo, nismo mogli ostati ko splošni dušni pastir nebrižni in nismo mogli molče gledati, ker bi sicer zatajili svete dolžnosti, ki nam jih nalaga vzvišeno od Boga nam zaupano poslanstvo miru in ljubezni. Zato smo se od začetka svojega pontifikata trudili sè sercem vsled tako strašnih prizorov užaljenim, da sè svojimi opomini in sè svéti pregovorimo vojskujoče se narode, naj bi odložili orožje in poravnali svoje spore s prijateljskim sporazumljenjem tako kaker to odgovarja človeškemu dostojanstvu. Vergli smo se takorekoč mej vojskujoče se narode kaker oče mej svoje boreče se sinove in jih rotili v imenu tistega Boga, ki je neskončna pravica in ljubezen, naj opuste namen mejsebojnega vničenja, naj jasno posredno ali neposredno povejo želje vsake stranke, naj po načelih pravice in možnosti vpoštevajo želje narodov in naj v korist pravičnosti in splošne blaginje velike skupnosti narodov darujejo dolžne in potrebne žertve samoljubja in posebnih koristi. To je bila in je

edina pot, da se reši strašen spor po načelih pravice in da se doseže mir, ki ne bi koristil eni sami stranki, temuč vsem strankam, in bi bil vsled tega pravičen in trajen.

Žal, da se ni poslušal naš očetovski glas in da divja vojska dalje sè vsemi svojimi strahotami. Kljub temu pa, gospod kardinalj, ne moremo in ne smemo molčati. Očetu, keterega sinovi se nahajajo v divjem boju, ni dovoljeno, da preneha svariti samo za to, ker so ostale njegove prošnje in želje brez uspeha. Znano Vam je tudi, da je naš ponovni klic po miru, četudi ni dosegel zaželenega včinka, našel globok odmev in se je razlil ko baljzam v serce vojskujočih se narodov, da, v serce narodov celega sveta, in vzbudil živahne, vroče želje, da bi se kervavi spor najhitrejšje rešil. Ne moremo se vzdržati, da ne bi še enkrat dvignili svoj glas proti tej vojski, ki se nam zdi samovmor civiljne Evrope. Ne smemo opustiti, če nam to dopuščajo okoliščine, da ne bi priporočali vsako sredstvo, ali nanj opozorili, ki more služiti v dosego zaželenega cilja.

Zdaj nudijo, gospod kardinalj, vgodno priliko neketere pobožne žene, ki so nam naznanile, da se hočejo v svetem postnem času dušno združiti v molitvi in pokori, da bi sprosile od božje neskončne miloserčnosti konec strašne šibe. Tak predlog moremo le pozdravljati in priporočati vstrajno molitev in kerščansko pokoro, ki je mnogokrat edina tolažba v sredi potertosti našega in vsakega človeškega serca vsled tega strašnega bratovskega boja in najbolj uspešno sredstvo, da sprosimo od Gospoda zaželeni mir. Zaradi tega smo predlog blagoslovili in ga sedaj javno pohvalimo, ker želimo, da se mu pridružijo vsi verniki. Vsekaker zaupamo, da se ne bodo zbirale samo v Rimu, ampak v celi Italiji in v drugih vojskujočih se deželah katoliške družine posebno v bodočih dnevih v pokori posvečenih cerkvah, ki so oddaljene od svetnih iger in zabav, h gorečniši in trajni molitvi in h kerščanski spokornosti, kar je v sedanjih časih skrajno priporočljivo in odgovarja žalosti vsake duše.

Posebno opominjamo vse matere, žene, hčere in sestre borivcev, ki v svoji nežni duši bolj ko vse druge osebe čutijo strašno gorje sedanje vojske, naj sè svojim zgledom in sè svojo milo močjo ob domačem ognjišču pregovore vse člane svoje družine, naj neprestano in goreče molijo h Bogu in naj prinašajo njegovemu božjemu prestolu prostovoljne žertve, ki naj potolažijo

pravično jezo Boga. Ljubo bi nam bilo, če dopolnijo katoliške družine vseh vojskujočih se narodov to delo ljubezni posebno na dan, ki je posvečen spominu prevzvišenega darovanja Boga-človeka, ki je hotel sè svojo bolečino rešiti in tolažiti vse Adamove sinove, ki se v tej vedno spomina vredni uri njegove neskončne ljubezni k njemu obračajo po posredovanju njegove žalostne, toda nevpognjene Matere, Kraljice maternikov, in na ta način milost dosežejo, da morejo težave in bolestne zgube stano- vitno s kerščansko vdanostjo prenašati in ga prositi, naj konča to tako dolgo in strašno poskušnjo.

Ker se z miloščino izbrišejo tudi grehi in potolaži pravična jeza božja, zato bi želeli, naj vsaka družina primerno svojemu premoženju daruje vinar ljubezni v korist siromakom, Odrešeniku Jezusu tako ljubljnim, in nesrečnežem in posebno za podporo vbogih otročičev tistih, ki so padli v ti strašni vojski.

Končno podelimo, ker upamo, da se vdeleže tega dela kerščanskega vsmiljenja iz nežnega sočutja do človeškega terp- ljenja in še bolj iz nadnaravne miloserčnosti, ki naj združi otroke v istem nebeškem Očetu, tudi rodbine nevtralnih držav, Vam, gospod kardinalj, in omenjenim katoliškim ženam ter rodbinam iz serca apostoljski blagoslov.

V Vatikanu, 4. marcija 1916.

Benedikt XV.“

Tako naš sv. oče. Dolžnost vseh katoličanov in posebej še tretjerednikov je, da poslušajo glas svojega poglavarja in z mo- litvijo ter spokornimi deli sprosijo od neskončno dobrega Boga, da bi kmalu vslišal in spolnil želje našega sv. očeta. — Prav tako iskreno pa se spominjajmo namestnika Kristusovega samega v molitvah in duhovnih vajah. Ko je bil sv. Peter, prvi papež, v ječi, je zanj molila vsa cerkev. Sedanji sv. oče je tudi v veliki nevarnosti. „Ohrani ga, Gospod, in ne daj ga v roke njegovih sovražnikov!“

Dopisi.

Slovesna petdesetletnica treh članic tretjega reda sv. Frančiška v Novem mestu.

Minula je redka cerkvena slavnost, spomin na njo pa še ni zginil, tako je bila lepa, tako ginljiva. Še vedno se vračajo misli udov III. reda novomeške skupščine v frančiškansko cerkev, kjer so 27. februarija obhajale svojo petdesetletnico tri članice tretjega reda sv. Frančiška in sicer Marija Šiška iz Vavtevasi že 64letnico svojih redovnih obljub, Helena Škerbec iz Brusnic in Rozalija Šušteršič iz Šmihela pa 50letnico svojega spokornega, redovnega življenja.

Ko se je približala slavnostna nedelja, tedaj je zaživelo okoli samostana popolno življenje. Že takoj v jutru smo opazili v cerkvi veliko tujih tretjerednic, ki so pristopale k sv. obhajilu. Ni jih strašila dolga in slaba pot, šle so rade, saj jih je gnala velika, nesebična ljubezen do III. reda. Vsako uro je naraščalo gibanje in ž njim veselje, kar je vse kazalo, da bo praznik veličasten, kakor so ga želeli vsi, ki so se ga namerjavali vdeležiti.

Ob polu drugi uri popoldan je bila cerkev že natlačeno polna. Z obraza vseh je sijalo veselje, zadovoljnost. V slovesnem sprevodu sè svečami in križem v rokah, so prišle jublantanje, katere je vodil preč. p. voditelj, odbornice in druge članice tretjega reda pred lepo ozaljšan glavni oltar. Pred njimi so stopale tri snežnobelo oblečene deklice, ki so nosile na svilenih blazinicah bele vence, katere je p. voditelj na koncu obreda položil jublantanjam na glavo, v znamenje nebeške krone, ki jo bodo nekoč prejele v nebesih za svoje spokorno in bogoljubno življenje. Po petem „Veni Creator“ se je začelo slovesno obnovljenje redovnih obljub.

Preč. voditelj, p. Pavel, je stopil mej tem na pridižnico, da pozdravi srečne jublantanje in celo množico v imenu sv. očeta Frančiška in jih navduši za one vzvišene ideale, ki je zanje gorel sv. Frančišek in jih mora imeti vsak njegov zvesti duhovni sin in duh, hči. Tedaj pa so se odperla serca, da sprejmejo božjo besedo in se še bolj užgo v nežni nadnaravni ljubezni. Vkljub silnemu navalu je vladal v cerkvi slovesen molk. Bili so to trenutki tihega premišljevanja, tihe ljubezni.

V svojem govoru je p. voditelj v kratkih, lepih, jedernatih besedah razložil pomen slavnosti in vspodbujal zbrano množico še nadalje k vstrajnemu, pobožnemu življenju po zgledu sv. očeta Frančiška, ki se je sè svojim otroško-angeljskim življenjem najbolj

približal vzoru, ki ga je pokazal Gospod svetu v pridigi na gori, — ki je postal radovoljno vbog, ponižen in neveden pred svetom, s tem pa velik pred Bogom in v zgodovini. Že v cvetu svojih let, v pomladi življenja se niso sramovale slavljenke stopiti v takrat tako zasmehovani III. red. Nevstrašeno in pogumno so stopale po sterminj potih, ki jim jo je začertal njihov vzornik sv. Frančišek, ki je s svojimi življenjem, s svojimi deli in ideali napolnil z občudovanjem že toliko src in jih užgal z navdušenjem. Pokazal nam je veliko armado III. reda, velike čete njegovih sinov in hčera, dediče njegovega duha, veselo kerdelo njegovih učencev in neizmerno delavno množico njegovih občudovalcev in sotrudnikov. Na koncu svojega govora je pa še posebno vspodbujal mladino, naj vstopi v najlepši dobi svojega življenja v III. red, da se bó vstrajno bojevala proti zapeljivosti sedanjega časa.

Po pridigi, ki je razsvetlila toliko razumov, razjasnila toliko src in toliko duš obrnila in naravnala na pot nebeško, je zašel po cerkvi skrivnostni nemir. Zabučale so orglje, zadonelo je petje, premikanje glav pričujoče množice se je zdelo kakor od nepričakovanega piša vznemirjeno morje. Veršilo se je nadaljevanje krasnega obreda. Najbolj pa je vplival na množico pogled, ko je p. voditelj položil jublantanjam beli venec na glavo.

Nato so bile pete litanijske in zahvalne pesmi. Kakor mogočen slavospev je odmevalo po cerkvi petje zbrane množice, kot izraz ljubezni, navdušenja in hvaležnosti.

Darovanje in sprejeto nazaj v zakristijo sta zaključila redko slavnost, ki nam ostane v trajnem, prijetnem spominu.

Da pa je dosegla ta nenavadna slavnost res pravi praznični značaj, so največ pripomogli dijaki-pevci in orglje s spremljevanjem gosli, kar je hvalevredno preskerbel popularni komponist blag. g. Ign. Hladnik.

Pela se je tudi pesem, ki jo je nalašč za to slavnost zložil vsmiljeni brat č. Gervazij, vglasbil pa g. Ign. Hladnik:

Jubilejna pesem tretjerednic sv. Frančiška.

Frančišek, blaženi ožak,
delivec lepega si zgleda.
Glej, udje tvojega smo reda,
podpiraj nas trenutek vsak.

Začertal nam si varna pota,
ki v raj nas vodijo odtod;
ko bega nas pekla zarota,
pa ti nas brani grešnih zmot.

Minilo petdeset je let,
odkar Bogu smo obljubile
napeti vse duševne sile,
le zanj živeti slej ko pred.

Sedaj obljubo ponovimo,
ker mnogokrat smo padle v greh;
Bogu se iznova posvetimo,
sicer smo satanu v posmeh.

Frančišek, blagi serafin,
poglej nas borne svoje hčere;
po varnih potih svete vere
nas vodi do neba višin.

Posebno pa ob naši smrti
dobrotno nas z neba poglej,
da Bog nas sprejme v rajskem vertu
na večnoslavni jubilej.

Odbor III. reda je s pomočjo nekaterih gospô preskerbel jubilantinjam iz lastnih stroškov primerno kosilo in majhino južino.

Čast tudi za nas dijake, da smemo biti prišteti tej mogočni armadi III. reda. Malo nas je sicer, 11 po številu, vseeno pa hočemo stopiti nekoč z idejami III. reda pred svet in jim priboriti slavno zmago. Tudi mi častitamo srečnim jubilantinjam in jim kličemo: „Gospod naj Vas ovenča po teku tega življenja z nestrohljivo krono v svetih nebesih!“

Dijak - tretjerednik.

Iz skupščine III. reda sv. Frančiška v Brežicah.

Zaradi vojske je prehod čez Savo zelo oviran in kranjski tretjeredniki ne morejo dosti prihajati k redovnim opravilom v Brežice. Zato je bil za kranjsko stran 20. februarija, predpostno nedeljo, na Čatežu nauk za tretji red, papežev blagoslov, obljuba in sprejem. Vdeležba je bila dobra vkljub zelo slabi poti.

Novih udov je bilo sprejetih 18, iz domače župnije 15 in iz cerkljanske 3. Župnija Čatež šteje zdaj 178 živih udov tretjega reda, ki so sprejeti v Brežicah, nekaj jih je pa sprejetih v Kerškem, tako da je vseh skupaj okoli 190, mej njimi je precejšno število moških.

Čateški tretjeredniki jako pridno zahajajo v Brežice k naukom tretjega reda, vestno spolnjujejo redovne dolžnosti in se sploh odlikujejo v pobožnosti. „Cvetja“ imajo 22 iztisov. Zelo sta mej njimi razširjena molitvenika tretjega reda „Pot v nebesa“ in „Popotni tovariš.“

Tretjeredniki drugih župnij, posnemajte svoje redovne brate in sestre s Čateža in zlasti skerbite, da se jih veliko priglasijo za sprejem v tretji red, ki bo na shodu meseca aprila. Župnijski odbori, pojdite na delo, verzite mrežo na lov!

P. B. J.

Ljubljana. Od 13. do 17. februarija so se veršile v dvorani III. reda duhovne vaje. Bili so za nas v resnici dnevi duhovne nebeške tolažbe in spodbude. Govori so bili neizrekljivo lepi, posebno pa nam je v serce segel govor o smerti in o minljivosti vsega, kar obeta svet. Takih duhovnih vaj bi si želele še velikokrat. Bog plačaj stotero voditelju III. reda naše skupščine preč. p. Salvatorju že tukaj na tem svetu in jim podeli večno krono v sv. nebesih!

Hvaležne služkinje.

Šmartno pri Litiji. Pri nas imajo vodstvo tretjega reda preč. gospod dekan M. Rihar; mesečnih shodov se prav pridno in z veseljem vdeležujemo in smo zelo hvaležni preč. gospodu voditelju za lepe nauke in trud, da bi se vterdilo in poživilo versko življenje mej nami.

Tretjerednik.

Razgled po serafinskem svetu.

Svetogorska milostna podoba — v Ljubljani. To za pobožne Ljubljančane že dolgo ni več novica. Dasi se jim ni po časopisih naznanilo, da se svetogorska milostna podoba zdaj nahaja v ljubljanski frančiškanski cerkvi, na altarju sv. Deodata, so jo vendar kmalu našli. Odtlej ni po dnevu nigdar več sama. Domačini in begunci jo pridno obiskujejo — „begunko“. Ker to marisketeremu na deželi še ni znano, mu bodi s tem naznanjeno. Čim več se nas bo zbralo okrog nje, milostne Kraljice miru, tim prej nas bo vslišala.

Odlikovanje. Z duhovniškim zaslužnim križcem drugega razreda sta bila odlikovana dva naša vojna kurata na južnem bojišču: veleč. P. Ciprijan Napast, generalni lektor, in veleč. P. Aljbin Poljanec. Od številjnih bratov, ki so na raznih bojiščih, pa še nimamo poročil.

Nemški frančiškani v vojski. Pet nemških frančiškanskih redovnih okrajin je imelo ob koncu preteklega leta 817 udov, patrov, klerikov in bratov lajikov v vojni službi; 57 jih je dalo življenje za domovino. Okrog 100 je bilo že odlikovanih. Mej temi jih je približno 50 dobilo železni križ, ostali razna druga odlikovanja, nekateri celo po dvoje in troje. Seveda najnovejša sporočila glede števila enih in drugih ne odgovarjajo več resnici, ker se vsak dan kaj spremeni. Toliko se pa že razvidi iz navedenih številjk, da v redovnih haljah niso le — zajci.

Vzorna tretjerednica. Na vseh svetnikov dan preteklega leta je vmerla v Trevijerenu pri Bruselju v Belgiji zgledna tretjerednica grofica-vdova Stolberg-Wernigerod, soproga grofa Franca Stolberg-Wernigerod, ki je leto pred poroko prestopil v katoliško cerkev in kmalu nato ž njo vred sprejel spokorni pas tretjega reda. Vmerla gospa, od l. 1888. vdova, je bila pravi angelj vbogih. Skupno s svojimi otroci je obiskovala bolnike in vboge družine in jim skazovala obilna dušna in telesna dobra dela. V gradu, v katerem je stanovala, je vladal od nje same sestavljen čisto samostanski red. V koliko čast si je štela, da je duhovna hči sv. Frančiška, vidimo iz tega, ker je izrecno hotela, da naj pride ob smerti tudi njeno redovno ime v žalni list. Da bi se to ne opustilo, ga je sama še v življenju sestavila: Klotiljda Marija grofica-vdova Franca Stolberg-Wernigerod roj. grofica Robiano — sestra Amalija Frančiška tretjega reda sv. Frančiška, tako je zahtevala, da bodi pisano.

Apostolat tretjega reda. Pod tem naslovom so začeli bavarski kapucini v Aljtingu izdajati male knjižice, katerih namen je poživljenje tretjega reda in njegovega apostolskega dela na

znotraj in zunaj. Pervi zvezek je izešel pod naslovom „Bolniška oskerba tretjega reda na Bavarskem.“ Naloga pospeševateljev in pospeševateljic tretjeredniškega apostolata bo te knjižice kar mogoče razširiti mej ljudstvo in tako buditi zmisel zanj. Bog daj svoj blagoslov!

Frančiškani na Serbskem. Plačilo, ki ga je Srbija zdaj dobila, ni samo plačilo za zadnji veliki greh, za vmor našega ljubljenega prestolonaslednika in njegove blage soproge, ampak tudi še za več družih starih grehov. Koncem trinajstega stoletja so prišli v deželo sinovi sv. Frančiška, misijonarit kajpada. Z mnogim trudom in potom in kervjo so nehvaležna tla vender toliko zrahljali in pognojili, da je število misijonskih postaj počasi narastlo na 47. Toda zagrizeni razkoljni Serbi, kaker so in so vedno bili, so še to polagoma vničili tako, da je bila ob izbruhu baljkanske vojske v celi Srbiji le ena sama katoliška kapela s katoliškim duhovnikom, namreč v avstrijski poslaniški palači. Da so katoličani, koliker jih je bilo, brez duh. pastirjev in bogoslužja le životarili, to se razume. Upajmo, da bodo po tej vojski sinovi sv. Frančiška zopet prijeli za evangelijski plug; s kakšnim vspedom, bomo poročali.

Jubilej maternika tretjega reda. Na španskem otoku Majorka so slovesno praznovali šesto stoletnico tamkajšnjega rojaka blaženega Rajmunda Lulja (Lullus), maternika iz tretjega reda sv. Frančiška. Vsa svetna in duhovska gosposka se je zbrala v frančiškanski cerkvi v Paljmi, kjer se hranijo telesni ostanki blaženega. Nad štiri tisoč tretjerednikov in tretjerednic je priromalo s celega otoka skupaj, da bi dostojno proslavili spomin svojega sobrata, ki se je odlikoval tako v svetosti kaker v občudovanja vredni učenosti in proslavil Cerkev in red. Težko je umeti, kako je mogel pri svojem razsežnem misijonskem delu spisati še dolgo versto učenih razprav. — Na koncu sijajnega slavlja, ki je trajalo več dni, so položili temeljni kamen za zgradbo njegove nagrobne kapele.

Tretji red na Holandskem se prav mladeniško giblje. Šteje 225 skupščin z 39.000 udi, mej katerimi je lepo število moških. Veliko skupščin je razdeljenih v moški in ženski odsek. Da, nekatere moške skupščine je bilo treba radi prevelikega števila razdeliti še v pododseke. Vsaka skupščina ima svojega redovnega patrona. Nobena ženska, ki ne pozna dostojnosti v obleki, ni sprejeta. Da vse te skupščine sè svojimi odseki in pododseki ne tvorijo le mertvega števila brez pravega življenja na znotraj in na zunaj, zato skerbe voditelji z letnimi vizitacijami, ki so združene s tridnevnimi duhovnimi vajami. Otdod pred vsem to živahno gibanje. Vsaka večja skupščina ima eden ali več delavnih odsekov s posebnim patronom ali patrono. Tako obstojajo odseki: Za oblačenje vbogih otrok, za varstvo osamljenih deklet, za obiskavanje in oskerbovanje bolnikov. Poleg tega zadnjega je še

poseben odsek, tako imenovana zveza sv. Paškajla, ki ima namen nevarno bolne obiskavati in jih pravočasno opomniti na sprejem sv. zakramentov za vmirajoče. Proti nedostojni modi, pijančevanju, protiverskim in brezbarvenim časopisom vsi skupaj odločno nastopajo. — Potem naj pa še gdo reče, da je tretji red „izžeta limona.“

Moška beseda o tretjem redu. Preteklo leto je holandski kapucin č. P. Borresnej na občnem shodu holandske kerščansko-socijalne zveze v Amsterdamu izrekel te-le pomenljive besede: „Vi kerščanski socijalci si morete in morate od nas izposoditi Frančiškovo dušo. Brez te je vaše delo slamnat mož v verski obleki.“

Frančiškan vmorjen. V Fajumu v Egiptu je bil 21. rožnika lanskega leta vmorjen frančiškan č. P. Alojzij Polici (Polizzi), star šele 26 let. Dva razkoljna Kopta sta ga iz zasede napadla in s petimi vdarci se sekiro pobila. Truplo sta zagrebla. Po enem tjednu se je posrečilo oba morivca zaslediti, na kar so dvignili truplo vmorjenega.

Iz Mehike prihajajo žalostna poročila, ki kažejo oboževano amerikansko prostost v jako čudni luči. Za sv. Cerkev so ondi nastopili pravi Neronovi časi. Duhovnikom je bilo pod smertno kaznijo prepovedano deliti sv. zakramente. Mlad profesor David Galvan, ki je kljub tej prepovedi javno spovedoval vboge žrtve prekucuhov, je bil vstreljen. Prednjica karmeličank je s prisego izjavila sledeče: „Z mnogimi redovnicami so skrajno surovo postopali in jih skrunili.“ Štirideset duhovnikov je iskalo zavetja na španskem konzulatu, tam so jih odslovili, nato so jih „prostomisleci“ zaperli v kletke. V neki cerkvi so vojaki tabernakelj, križ in kip sv. Jožefa sestrelili z aljtarja. Ciborij so odnesli, potem ko so bili sv. hostije na tla stresli. V drugi cerkvi so vojaki streljali na sv. hostije in jih konjem dajali. Žene vojakov so ropale cerkveno opravo. Z mašnimi plašči so konje pokrivale. — Ke bi naš blagi rajni Maksimiljan še živel in tamkaj vladal ali če bi vsaj njegova hiša še imela mehikansko krono, bi pač ne bilo prišlo do tega. (Pobožni bravci naj se ne čudijo, kako je mogoče, da Bog vseмогоčni dopušča toliko hudobijo! Kristus Gospod, ki se je dal pribiti na križ, še vedno skrivnostno terpi v svoji sveti Cerkvi in bo terpel do dneva zmagoslavja ob poslednji sodbi.)

Za papeževo neodvisnost. Katoliški krogi so mnenja, da je zdaj najlepša prilika papeža osloboditi italijanskega jerobstva in mu zagotoviti ono prostost vladanja vesoljne cerkve, ki mu gre po božjem pravu. V ta namen se je osnovala v Švici zveza odličnih cerkvenih in svetnih dostojanstvenikov s švico-lozanskim škofom na čelu. Kakešna bodi ta sloboda, to prepušča zveza sv. očetu. Ona ga hoče le podpirati v njegovih težnjah. Pa tudi mi hočemo to storiti — z molitvijo.

Težki položaj sv. očeta. Talijansko ljudstvo je polagoma začelo spoznavati nevspehe v sedanji vojski zoper Avstrijo. To prilično porablajo brezverci framasoni, ki so to vojsko povzročili, da dolže papeža, češ on je odgovoren za vse talijanske poraze, ker derži — z Avstriji in Nemci. Tako namenoma napak razlagajo miroljubno prizadevanje sv. očeta. Da je vročerkerno laško ljudstvo sprejemljivo za take zmotne razlage, to v sedanjih razburjenih časih ni nobeno čudo. Potemtakem moremo vsaj nekoliko umeti veliko nevarnost, ki se v nji nahaja sv. oče Benedikt XV. prav zato, ker opominja narode k miru in mejsebojni ljubezni. Tretjeredniki, molimo za sv. očeta stanovitno in goreče!

S Kitajskega smo po poldrugem letu zopet dobili par dopisnic. Č. P. Engelhard se je oglasil. Dva meseca so hodile. Če bi znale pripovedovati, bi nam mariskaj zajemljivega povedale z dolgega in zdaj tako nevarnega pota. Misijonar prav lepo pozdravlja svoje dobrotnike. Toži, da tudi tam britko čutijo evropsko vojsko, kar mu prav radi verjamemo. Upajmo, da bo po vojski zopet boljše. Poznalo se bo kajpada še dolgo, ker bomo imeli mi sè svojimi domačimi potrebami dosti opraviti. Dobri Bog bo pa že tudi Kitajcem obudil kaj dobrotnikov!

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo: rajni č. brat Florijan Sajè, kuhar kamniškega samostana, blag in postrežljiv mladenič, padel na goriškem bojišču dne 20. decembra 1915. Sedaj šele smo za gotovo zvedeli. Poveljnik 17. polka je pisal materi ter omenil, da je njen sin Alojzij v najzvestejšem spolnjevanju dolžnosti našel junaško smert na gori Sv. Mihaela. — Bog mu daj večni mir! — Dalje:

I. pokojni udje tretjega reda

1) skupščine celjske:

Kostrivnica: Simon (Anton) Berglez, Alojzija (Klara) Rak, Pongrac (Lenart) Kampuš, Ana Anderlič, Marija Kampuš, Neža (Klara) Mohar, Mica (Marjeta) Mahajnc, Treza (Franciška) Klajne, Mica (Klara) Kobula; Olimje: Ana (Marija) Plevnik, Marija (Franč.) Plevnik, Anton (Franč.) Pondelak, Katarina (Ana) Amon, Jakob (Ivan) Orač; Planina: Rozalija (Marija) Žveglič, Matija (Francišek) Žveglič; Vojnik: Ana (Marija) Bukmajster, Treza (Franč.) Kožuh; Laško: Neža (Liza) Dreže, Marija (Klara) Krajnc; Št. Jur ob j. ž.: Jožef (Alojzij) Fendrih, Mica (Koleta) Vrečko; Doberna: Ana (Franč.) Kranjc; Št. Jedert: Agata (Terezija) Napret; Nova cerkev: Marija (Jožefa) Grilec; Šmarje: Janez (Alojzij) Lorgar; Ponikva: Jera (Elizabeta) Štor; Galicija: Edvard (Janez Kap.) Lazničkar, vmerl v vojski; Slivnica: Magdalena (Marija) Gajšek; Žalec: Neža (Hijacinta) Miklavc, v redu 41 let; Dramlje: Mica (Ana) Karner; Podčetrtek: Matevž (Franč.) Škorjanc; Zibika: Jozefa (Marija) Orač; Loče: Marija (Liza) Tanšek;

2) skupščine mariborske:

Maribor: č. s. Mr. Jozefa, sen., roj. Marija Žigert, šolska sestra iz III. r. sv. Fr., rojena 2. jul. 1851. v Kapeli pri Radg., redovnica postala 18. novembra 1869, vmerla 8. marca 1916. v Mariboru, Marija Čurin; Velika nedelja: Marija Habjanič, Ana Šoštarič, Urša Veranič; Cirkovce: Neža Pauko; Hoče: Neža Čelan, Helena Nudl; Ribnica: Barbara Ferk, Ana Blazina, Roza Kozjak;

3) skupščine brežiške:

Brežice: Uršula Zagorec, Neža Škofca; Sromlje: Marija Simončič; Čatež: Katarina Komučar;

4) skupščine svetogorske:

Dol. Trebuša: Marija Tušar, † 12. maja 1915, Marija Pavšič † 17. julija 1915, Marijana Jež, † 27. sept. 1915. (Imena teh nam je sporočil tretjerrednik velespošt. g. Franc Obrekar iz Dol. Trebuše, za kar mu budi izrečena zahvala; imena drugih s Primorskega nam še niso naznanjena.

5) skupščine v Šmartnem pri Litiji:

Janez Čopar, priden mladenič, goreč tretjerrednik, padel v vojski ob Soči, Terezija Hauptman, Ana Zupančič, Frančiška Hauptman, Frančiška Zavrl, Ivana Preširn, Ana Bric, Terezija Okorn, Marija Bučar, Alojzija Zeleznik, Jera Kuhar;

6) skupščine kamniške:

Kamnik: Gašper (Janez) Panter; Mengeš: Franč. (Alojzija) Sa-jevec; Komenda: Helena (Marija) Jerin, Marija (Elizabeta) Košir, Marijana (Elizabeta) Bremšak, Marija (Katarina) Remic, Terezija (Katarina) Ocepek, Marijana (Neža Asiška) Jenko, Frančišek (Jožef) Ocepek, vmerl ko vojni delavec v vojni bolnišnici na Goriškem.

7) skupščine brezjanske:

Gorje: Mina (Elizabeta) Jan, ki je 27 let preživela v tretjem redu, 10 let in 4 mesece pa na bolniški postelji. Stanovitno do smrti je spolnjevala vodilo III. reda, rada prebirla »Cvetje«, na katero je bila naročena;

8) skupščine ljubljanske:

Frančiška Kramar, Ana Simonič, Ivana Nahtigalj, Lucija Zrimšek, Frančiška Rems, Ana Planinšek, Terezija Šivic (vpisana v Zagrebu), Marija Bradula, Helena Pyrkosch, A. P., ki je vmerla 20 let po sprejemu brez obljub (Nauk: voditelji podučite novince; tretjerredniki dajte se podučiti in prebirajte vodilo in »Cvetje« premišljeno; stroga organizacija je v tretjem redu potrebna.), Marija Božič, bolniška sestra, Terezija Snoj, vmerla v Zagorju, mati našega pč. p. Benigna, ki je bil delj časa dušni pastir Slovencev v Aleksandriji in Kajiri, potem nekaj let svetovavec p. komisarja v Sv. Deželi, sedaj je pa provinc. komisar v Ameriki in je le v duhu mogel svojo ljubo mater v grobu ležečo spremljati k pogrebu.

II. pokojni udje armade sv. Križa:

Ljubljana: Janez Plevelj, Jurij Vertnik; Kostanjevica: Andrej Srebernjak, Janez Jevnik, Marija Ulovac; Veliki Obrež: Janez Lupšina, Janez Petrinčič, Martin Petrinčič, Ana Petrinčič, Anton in Franc Polovič; Slivje: Marija Abram, Helena Požar, Frančiška Vatovec; Davča: Marija Zlatoper. Priporočajo se udom armade svetega Križa v molitev!

Dalje se priporočajo v molitev:

Neka oseba za luč svetega Duha, za dar moči in dušni mir. Duhovnik za dar pobožnosti in moči, da bi mogel spolnjevati dolžnosti stanovske, priporoča tudi globoko propadlo žensko, ki, oslepljena od napuha, nečistosti, jeze in lenobe, noče spoznati pregreh. Žena F. P. svojega bolnega moža. Neka mati D. L. svoja dva sina vojaka v dobre namene. Tretjerednica I. M. v neki poseben namen in pa za srečno zadnjo uro. Jozefa Hrietz, Donawitz štev. 217 pri Ljubnu, Zg. Štaj., se priporoča Mariji pomagaj na Brezju, h

keteri ima veliko zaupanje, terpi že 20 let na hudi bolezni. Neka tretjerednica v čast presv. Sercu Jezusovemu, sv. Frančišku in sv. Antonu za dušno in telesno zdravje in za poterpežljivost, dalje priporoča svojega moža, ki je vdan pijači in grešnemu življenju, da bi mu Bog dal pravo spoznanje in spreobrnjenje. Frančiška (Marija) M., da bi zadobila mir serca in vredno prejemala sv. zakramente. R. G. sebe v neki važni zadevi ter za časno in večno srečo; dalje svojo bolno mater, ki zadeti od mertvouda ne morejo hoditi; bolno sestro za zdravje in v neki važni zadevi in njene otroke, drugo sestro pa za dušni mir, dalje otroke te sestre, slaboumno sestro in njene otroke, sestro in njenega moža v Ameriki ter njiju otroke, dva brata v Ameriki in družino, brata na vojski in njegove otroke in še enega vojaka. Iv. C., tretjerednik se priporoča v pobožno molitev v čast sv. Antonu Padovanskemu, sv. Frančišku in Materi božji za vgodno rešitev v neki zapleteni sodnijski stvari.

Zahvala za vslišano molitev.

Sv. Jožefu iskrena zahvala za pomoč v dušni zadevi. — Ana Gubenšek.

Naznanjam obljubljeni zahvalo v čast presv. Sercu Jezusovemu in preč. Sercu Marijinemu ter sv. Antonu Padovanskemu za pomoč v neki važni zadevi. — M. M.

Darovi.

Armada sv. Križa. — Darovi udov za Sv. Deželo v februarju: Jožefa Vadnjal, Zagorje: 3 krone; Marija Strahovnik, Velenje: 20 kron; Ivana Poljanec, Idrija: 12 kron; Ana Mihelič, Ljubljana: 16 kron; Marjeta Strle, Lož: 4 krone; Kuna Homer, Sv. Lovrenc: 14 kron; Jerica Oblak, Ljubljana: 1 krono; Marija Gubenc, Velike Lašiče: 7 kron; Alojzija Čuješ, Ljutomer: 96 kron; Jakob Štrekelj, kaplan v Kostanjevici: 31 kron; Roza Ekart, Sv. Janž: 16 kron 80 v.; Marija Deržič, Veliki Obrež: 7 kron; Frančiška Kodar, Poženek: 47 kron; Marija Vesel, Šmarata: 18 kron; Jožefa Snoj, Ježica: 5 kron; franč. prokuratura v Ljubljani: 4 krone 70 vin.; Ana Kovačič, Ljubljana: 10 kron; Frančiška Zlatnar, Ljubljana: 10 kron; Jera Bergant, Poženek: 210 kron; Terezija Čerček, Slivje: 42 kron; Marjeta Baraga, Lož: 3 krone; Antonija Zidanšek, Špitalič pri Konjicah: 19 kron 40 vin.; Ivana Pristov, Horjul: 6 kron.

Za kitajski misijon je došlo k nam v Kamnik: Štefan Jenko, vikarij v Podgrajah: 2 kroni 70 vin.; tretjerednica Terezija Miling iz Brežic: 4 krone.